

DRYJAKIEW (108) *sb f*

-w̄ (8), -w (1), -(w) (35); -w̄ *BielKron, Mącz*; -w̄ : -w *SienLek* (6 : 1).

-rija-(79), -rya- (21), -ria- (5), -riya- (2), -ryja- (1).

a *pochylone, e jasne*.

sg *N* dryjåkiew (26). ◇ *G* dryjåkwie (48); -e (6), -(e) (42). ◇ *A* dryjåkiew (18). ◇ *I* dryjåkwią (10).

◇ *L* dryjåkwi (3). ◇ *pl N* dryjåkwi(e) (1). ◇ *G* dryjåk(w) (1). ◇ *A* dryjåkwi(e) (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XIX w.

1. *Uniwersalny lek sporządzony z wielu składników lub tylko jego część składowa: ziele driakwi; lek przeciwko jadowi; theriaca Mymer, Mącz, Calep, Cn* (65) : Tyriaca. Dryakew. Mymer¹ 18v; Też fok tego ziela ftrochą driakwie dany albo piti zwinem quartanę leczy. *FalZioł* I 14c; á trzeciego dnia wezmi dla poñilenia dryakwie dragmę iedną *FalZioł* I 17c; Iedno iřz [*ziele przystęp*] płod w żywocie zabija/ y thez ieřt dobry na przeciwko wkąłzeniu węža ktorego zową tyrus/ ktory w chodzi w driakiew *FalZioł* I 23a; boć ieřt wiele driakw/ ktore tylko ymię driakwie maią ale iřtnoć prawa y dobroć iey: gdzies, Ale lud prořty á gruby [...] czebulę z ocztem więczey chwali niżli driakiew *FalZioł* V 63; Wiele ludzi przy początku zarażenia powietrza morowego, [...] natychmiařt daią driakiew z winem pić *FalZioł* V 69v, I 4c, II 15b, IV 11a, 30c, V 43 (42); piřzą iřz teř w tey źiemii węřą náyduia/ ktorego zową Tyrus/ z ktorego Driakiew działaią/ iedno kogo wkąfi káždy vmrze á řadny fie nie wyleży. *BielKron* 266v; Seplasia, [...] Rinek w mieřcie Capua ná którym tylko lekráskie [ř] rzeczy y driakwie przedaią. *Mącz* 384a; Theriaca, Driakiew/ lekárřtwo yeřt przeciwko yádóm. *Mącz* 454c; Dryakiew náprzeřiw kořdému iádowi y trućinie bárzo dobra Weřmi goryczki czyřtęy řwieřęy tártey/ Rařtu ográglęgo [ř] tákięř řwieřęgo tártego/ Bobku tártego/ mirry czyřtey [...]/ mořelř przyczynić nieco řzářřránu/ á odřzymowáwřzy czyřćie/ treřć miodową zmieřzay thy wřzyřtki prochy sniá *SienLek* 156, 55v, 58, 74v, 109, 156v (13); Theriaces sive Theriaca [...] Medicamentum praestantissimum, multis ex simplicibus conflatum, singulare adversus venena omnia remedium. – Dryakiew. *Calep* 1064b; Acř owá Dryakiew/ co ią z zamorza nořzą w fáłecřkach/ ná to [*na powietrze*] ieřt dobra *GostGosp* 104.

Zestawienia: »dryjakiew galenowa« (1): Driakwie ktore wypádzaią iad z goyáczęgo á z ořtrego zarażenia. Tiriaca magna/ to ieřt driakiew wielka, Tiriaca diateřřereon: tak ią zową, Tiriaca galieni, to ieřt driakiew galienowa, Tiriaca communis to ieřt driakiew pořpolita. *FalZioł* V 105.

»dryjakiew pospolita« (1): *FalZioł* V 105 *cf* »dryjakiew galienowa«.

»dryjakiew wenecka« (1): wypij pirwey trochę Driakwie czyřtey weneckiey z trochą wody ciepley *FalZioł* II 18d.

»dryjakiew wielka« (1): *FalZioł* V 105 *cf* »dryjakiew galienowa«.

2. *bot. Skabioza, rořlina z rodziny szczeciowatych; phyllanthes, scabiosa Cn* (43) :

Zestawienie: »polna dryjakiew« = *Centaurea Scabiosa L. et Scabiosa Columbaria L. (Rost)* [*řzyk* 39 : 4] (43): Teř fok polney driakwie/ gliřty morzy w żywocie *FalZioł* I 136b; Teř komu ielita řtolczem wychodzą polna driakiew zdzewanną ieřt dobra wwarzywřzy á nad tym fiedzieć *FalZioł* I 136c; Wezmi řoku z polney ruty/ řoku z polney driakwie/ prochu hałunowego/ [...] á przyley trochę ocztu: Pomazuy tą mařcią řwierzb. *FalZioł* V 109v, I 44a, 103b, V 63, 69, 71v (36); Albo ná tłucz přich ięřzyczkow/ dryakwie polnéy/ á tego z řolą ná boláczkę przywiř *SienLek* 126; Dobrze

théz dác koniowi pić násienié Dryakwie polnéy z wodą gdy moczu puścić niemoże. *SienLek* 173v, 125v, 153v, 154v, 218v, Xv.

Cf DRYJAK, DRYJAKA

KN